

Länsstyrelsen i Kalmar län,
kalmar@lansstyrelsen.se

Ert dnr: 511-3380-14 (Kalmar Län) resp. 511-3419-15 (Gotlands län)

Naturskyddsföreningens synpunkter på Länsstyrelsernas i Gotlands samt Kalmar läns förslag till utvidgat Natura2000-område vid Hoburgs Bank och Norra och Södra Midsjöbanken med viktiga områden för tumlare och sjöfågel

Naturskyddsföreningen tillstyrker Länsstyrelsernas förslag, som i korthet innebär att befintliga Natura 2000-områden vid Hoburgs bank och Norra Midsjöbanken utvidgas till att omfatta hela det område som prioriterats av SAMBAH-projektet.¹ Området omfattar vattnen runt Hoburgs bank och Norra och Södra Midsjöbankarna. Området föreslås som Natura 2000-område enligt såväl art- och habitatdirektivet som fågeldirektivet och är också viktiga reproduktionsområden för fisk.

Det marina skyddet i Sverige är idag undermåligt. Detta beror på att alltför få och små områden är skyddade i form av marina naturreservat, nationalparker och Natura 2000-områden samt Helcoms "Baltic Sea Protected Areas" och Ospars "Marine Protected Areas". För närvarande understiger det skyddet 7% av Sveriges marina ekonomiska zon, långt från både nationella och internationella mål för marina skyddade områden. Det undermåliga skyddet beror också på att merparten av de skyddade områdena saknar förvaltningsplaner och skydd från de mänskliga aktiviteter som kan skada naturvärdena i området. Det finns därför ett stort behov av fler och bättre förvaltningsplaner för marina skyddade områden i svenska vatten. De föreslagna områdena kommer att kunna bidra till detta mål.

Östersjöpopulationen av tumlaren är akut hotad och i stort behov av mer skydd. Inom svenskt territorialhav skyddas tumlaren genom fridlysning och av att den är en s.k. Natura 2000-art för vilken Sverige åtagit sig att vidta åtgärder för att den ska uppnå en gynnsam bevarandestatus. Tumlaren skyddas också genom ASCOBAN, en överenskommelse mellan 10 länder för skydd av små valar i Östersjön och Nordsjön.² Enligt ASCOBAN är det största hotet mot tumlaren bifångst i fasta fiskenät.

Naturskyddsföreningen förutsätter att förslaget i föreliggande skick, som endast beskriver områdets geografiska avgränsningar, senare kompletteras med tydliga bevarandeåtgärder. Det är då viktigt att åtgärder tas i brett samråd med både nyttjare av områdena, forskare och civilsamhälle, inklusive Naturskyddsföreningen.

¹ Carlström, J. & Carlén, I. 2016: Skyddsvärda områden för tumlare i svenska vatten. .

² <https://www.havochvatten.se/hav/samordning--fakta/konventioner/ascobans---bevarande-av-smavalar-i-ostersjon-och-nordsjon-.html>

Utan att föregripa detta arbete vill föreningen ändå belysa några viktiga åtgärder den förväntar sig att se. Dessa inkluderar relevanta begränsningar av fisket vad gäller redskap och tidpunkter, förbud mot sand- och grusutvinning, förbud mot all prospektering och utvinning av olja, gas eller mineraler samt förbud mot vindkraft-etablering i området. Generellt bör de biologiska värdena i Natura 2000-områdena fredas i största möjliga utsträckning mot mänsklig störning. Föreningen saknar i remissen hänvisningar till specifika åtgärder för att skydda sjöfågel och lekande fiskbestånd trots att det finns kunskap om att sjöfågel utsätts för oljeskador i området. Sjöfågel bör skyddas från oljespill och olyckor, lämpligen genom att regeringens företrädare inleder en process om förflyttning av fartygsleder genom Internationella Maritima Organisationen, IMO.³ Föreningen skulle också välkomna förslag på åtgärder mot spökgarn i områdena.

Stockholm och Visby 1 juni 2016

Mårten Wallberg
Vice Ordförande Naturskyddsföreningen

Anncatrin Hjernquist
Ordförande Naturskyddsföreningen Gotland

³ [Kjell Larsson, 2012. Dynamisk ruttplanering för sjöfarten i Östersjön: Hur kan man minska sjöfartens negativa effekter på naturvärden i känsliga eller skyddade områden?](http://www.wwf.se/source.php/1460715/Dynamisk%20ruttplanering%20sjofart_2012_Final.pdf)
http://www.wwf.se/source.php/1460715/Dynamisk%20ruttplanering%20sjofart_2012_Final.pdf